782 och 783. Svinnegarns kyrkogård. Nu i vapenhuset.

Pl. 101.

Litteratur: S. B. F. Jansson, Rapport till Riksantikvarien den $^{8}/_{12}$ 1949 (ATA).

Om fyndomständigheterna se U 781. Att de två här sammanförda fragmenten ha tillhört samma runsten är möjligt men icke säkert. De har därför här sammanställts men upptagits under två nummer.

U 782: Ljusröd sandsten. Ristningsytan mäter 40 × 26 cm. Tjockleken är 6 cm.

U 783: Ljusröd sandsten. Ristningsytan mäter 36 × 28 cm. Tjockleken är 11 cm.

U 782 bär runor, medan U 783 endast har ornament. Ristningen är utomordentligt vackert huggen.

Inskrift:

... ar ...

Till läsningen: Bst i 1 **a** är ovanligt lång; den har samma längd som hst.

784. Svinnegarns skola. Nu i vapenhuset.

Pl. 101.

Litteratur: O. A. Öberg, Brev till O. v. Friesen den $^{27}/_{11}$ 1927 (UUB); S. B. F. Jansson, Rapport till Riksantikvarieämbetet den $^{8}/_{12}$ 1949 (ATA).

Äldre avbildning: Öberg, teckning 1927 (i v. Friesens samlingar, UUB).

I ett brev till O. v. Friesen skriver Riksantikvariens ombud O. A. Öberg den $^{27}/_{11}$ 1927: »Som jag i dessa snöfatiga dagar fått spår på ett par runstensfragment i Svinnegarns skoltomt, funna av skolhusvacktmästaren A Hildebrand ... därstedes, var jag därute en dag och mätte upp dem, fotografera kunde jag ej. Jag försökte rita av dem, men det blev ej något fint arbete, varken skala eller figur äro så prydliga ... Det har varit en gravhäll och äro av *röd sandsten*. Sådanna stenar fins en hel del i ett gammalt källargrund därstädes. De här bägge stenarna har ej legat på samma plats, en har legat som trapp till ett gammalt hus som är rivet.» Enligt muntlig uppgift (dec. 1949) av A. Hildebrand togos stenarna och lades som packsten i landsvägen invid skolan. Detta skulle ha skett omedelbart efter O. A. Öbergs besök år 1927.

Runstensstycket var sönderslaget i två delar med passning mellan delarna. Enligt måttuppgift av Öberg mäter »venstra halvan» längs sidorna 0,48, 0,42 och 0,32 m. »Högra halvan» mäter 0,30, 0,30 och 0,25 m. Tjockleken är 12 cm. (I brevet uppger Öberg, att stenarten är röd sandsten, medan han på en av sina teckningar uppger kalksten.)

Ett av dessa fragment återfanns år 1944 strax utanför östra kyrkogårdsmuren. Uppgiften att stenarna ha använts som »packsten i landsvägen» är sålunda icke korrekt.

Fragmentet utgör det stycke som Öberg kallar »högra halvan»; se fig. 224. Att »högra halvan» och det 1944 påträffade fragmentet äro identiska är uppenbart. Fragmentets stenart är ljusröd sandsten. Ristningsytan mäter 30 × 29 cm.; tjockleken är 11,5 cm. Ristningsytan är något skrovlig.

Inskrift (med det inom [ ] supplerat efter Öbergs teckning):

... þa[iʀ .. ia -] ...
5

... *þæiʀ* ...

»... de ...»

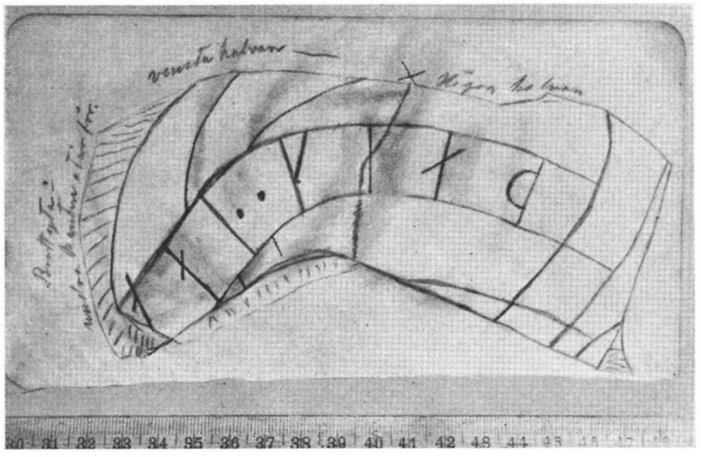

Fig. 224. U 784. Svinnegarns skola. Nu i vapenhuset. Efter teckning av O. A. Öberg.

Till läsningen: 2 **a** har förlorat hst nedanför bst genom en kantskada. Igenom 3 **i** går brottet mellan »högra och vänstra halvan». Övre delen finnes på det återfunna fragmentet. 4 **R** saknar högra bst, vilket kan bero på felläsning av Öberg. Skiljetecknets utseende, två punkter vid sidan av varandra (··) beror med all sannolikhet på felläsning.

785. Tillinge kyrka.

Pl. 102, 104.

Litteratur: L 725. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 64; UFT h. 8 (1879), s. 123; S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941 (ATA), Några okända uppländska runinskrifter (i: Fornvännen 1946), s. 260 f.; G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet den $^{18}/_{12}$ 1946 (ATA).

Äldre avbildning: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta).

Runstenen står vid kyrkans västra mur, mellan de båda portarna.

Säkerligen är det U 785 som åsyftas i *Ransakningarna* 1667—84: »Item finnas några (=Runesteenar) Under kyrckio Murarne, på hwilcka synes allenast några Bookstäfwer, på dhe sijdorne som uth liggia.» — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Tillinge körkegafel. Wester» (L 725: »Kyrkogafveln.»). — I *UFT* (1879) beskrives platsen på följande sätt: »Stenen ligger som hörnsten under nordvestra hörnet, men endast obetydligt af ristningen är synligt.» — Vid runinskriftsinventeringen 1941 föreslogs, att stenen skulle tagas fram, eftersom »sannolikt en betydande, hittills ej läst, del av inskriften döljes av muren.» Stenen togs ut och restes år 1946 genom Riksantikvarieämbetets försorg: »Genom grävning under stenen och genom att den närmast på runstenen liggande delen av tornmuren avlägsnades kunde runstenen lösgöras och uttagas. Arbetet försvårades genom att runstenen visade sig skjuta in i muren bakom ingångens sockelsten.»

Grå granit. Höjd 1,69 m., bredd 1 m. Ristningslinjerna äro smala och skarpa men grunda; de äro i regel tydliga trots vittring.

Inskrift:

uifas - - . . . : risa : stin : þtino : ub : at : k - þmunt : bruþur : sin : han : uarþ : tuþr : a : srklant - kuþ
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

halbi : ant : ans
65 70